

novičke

november 2005

Utrinki s Parade znanja * Dan odprtih vrat * Z okrogle mize ob 10. obletnici programa PUM * Pomoč na domu in prostovoljno delo s starimi	3-9	TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2005
Dogovori z junijske, julijske in oktobrske seje	10-12	O DELU STROKOVNEGA SVETA RS ZA IZOBRAŽE- VANJE ODRASLIH
Vključenost v izobraževanje odraslih in prostovoljskih združenjih - koliko sta povezani?	13-14	IZ RAZISKAV
Utrinki z mednarodne konference * Konferenca v Norwichu — utrinki pred in po njej * Mednarodni teden odraslih učencev 2005	15-20	S POTI
Andragoško društvo Slovenije - o posvetu in skupščini * 10. obletnica največjega središča za samostojno učenje v Sloveniji * Programi Usposabljanje za življenjsko uspešnost v RIC Novo mesto * Pravilna izbira kadra je že pol poti do uspeha podjetja	21-26	KOTIČEK JE VAŠ
Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje * Zakaj je pri trženju izobraževalnih storitev tako pomemben osebni pristop?	27-28	PRIPRAVLJAMO
	29	NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so strokovno glasilo za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju, ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

V Novičkah objavljamo tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:

- opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- opis razvojnih, raziskovalnih in drugih programov in projektov;
- sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
- podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
- sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
- novosti v upravljanju in zakonodaji;
- statistične podatke;
- mnenja, stališča in predloge;
- podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
- podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
- prikaze novih knjig, člankov, didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
- novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.

V Novičkah objavljamo kratke, jedrnate, objektivne in nepristranske prispevke.

Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za poglobitev stikov z našimi partnerji v tujini izdajamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku. Prejemniki Novičk so posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljnih organizacijah). Novičke pošiljamo brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške izdajanja poravnali iz javnih sredstev, namenjenih izobraževanju odraslih.

Novičke ureja in izdaja ACS.

Odgovorni osebi sta mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja tematskega področja, in Nevenka Kocijancič, urednica.

Oblikovanje: Lina design

Prelom in tisk: Tiskarna Pleško

Naslov uredništva: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana,

telefon: 01 5842 560, faks: 01 5245 881, internet: <http://www.acs.si>, el. naslov: nevenka.kocijancic@acs.si

Novičke lahko preberete tudi na internetu: <http://www.acs.si/novicke/>

ISSN 1408-6484 (slovenska izdaja - tiskane)

ISSN 1581-3770 (slovenska izdaja - online)

Naklada 1.920 izvodov

Izdajo glasila Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2005

Življenje je učenje – naj bo veselo!

Utrinki s Parade znanja

Letos, ob deseti obletnici Tedna vseživljenjskega učenja, se je Andragoškemu centru prvič ponudila priložnost, da smo 20. oktobra 2005 v Parku Zvezda organizirali prireditev, ki smo jo poimenovali *Parada znanja*. Namenjena je bila skupni predstavitvi izvajalcev TVU iz osrednjeslovenske regije. Ob tej priložnosti bi se še enkrat radi zahvalili Mestni občini Ljubljana, ki nas je sponzorsko podprla in zagotovila stojnice, oder z ozvočenjem, novinarsko konferenco ter nastop županje, gospe *Danice Simšič*, na odprtju Parade.

Ste pomislili, zakaj smo prireditev poimenovali *Parada znanja*? Gotovo je že ime dovolj zgovorno, da naznanja vesel, razgiban in raznolik dogodek. Ali ni nenazadnje tudi učenje prav tako? Želeli smo poudariti, da se učenje odvija vse življenje, v različnih situacijah in okoljih ter nam pomaga živeti polneje in kakovostneje. Zakaj se torej ne bi veselili?

Raznolikost učnih vsebin smo poskušali prikazati tako na stojnicah kot tudi na odru. **Razstavljavci** (kar štirideset nas je bilo), ki smo predstavljali svoje izobraževalne, učne ter druge dejavnosti in dosežke, smo se zelo trudili, da bi ustvarili veselo, hkrati pa tudi informativno in vsebinsko bogato dogajanje. Pokrivali smo zelo različna področja izobraževanja, zato so obiskovalci lahko dobili podatke o različnih izobraževalnih, jezikovnih in računalniških tečajih, tečajih s področja modeliranja, lesarstva in turizma. Seznanili so se lahko, kako je pri nas organizirana taborniška dejavnost; spoznali so lahko delo knjižnic in vlogo svetovalnih središč. Če je koga zanimalo, kje in kako dobiti pravno pomoč, je lahko dobil potrebne informacije na stojnici Zveze sindikatov. Posebej sta se predstavljala tehnični in šolski muzej, pa Produkcijnska šola, ki je seznanjala obiskovalce s svojo dejavnostjo ... Kaj vse se da v življenju narediti, če imaš močno voljo, so še posebej dokazali varovanci Zavoda Zarje in Varstveno delovnega centra Tončke Hočevar. Poleg vsega navedenega je bilo na stojnicah možno kupiti tudi knjige založbe Mladinska knjiga in Mohorjeve družbe. Za večje ozaveščanje o varstvu okolje so poskrbeli na stojnici Komunalnega podjetja Vrhnika. Dejavno so obiskovalci lahko sodelovali in ustvarjali na stojnici Vitre, kjer so lahko šivali, kvačkali ipd.

Za **odrsko živahnost** so poskrbeli najrazličnejši učeči se posamezniki in skupine, ki dokazujejo, da je učenje veselo in nas spremlja na vsakem koraku. Prvi korak Parade

smo naredili pred Magistratom. V družbi mažoret in v ritmu pihalnega orkestra smo se skupaj z razstavljalci odpravili po ulicah stare Ljubljane do Parka Zvezda, kjer sta nas nagovorili ljubljanska županja, *ga. Danica Simšič*, in direktorica Andragoškega centra Slovenije, *dr. Vida A. Mohorčič Špolar*. Ritem so ohranjali mladi *glasbeniki Srednje glasbene in baletne šole Ljubljana*. Smeh in začudenje je na otroška in odrasla lica pričaral *čarodej Roman*, ki je nenehno poudarjal, da je znanje več kot čarovnija. Obstajajo različni recepti, kako pričarati zajce in golobe, a za to, kako usvojiti znanje, obstaja le ena čarovnija — učenje. Učili smo se afriških plesov, polke, jodlanja. *Adi Smolar* je najprej dejal, da »ne gre več v šolo«, ko pa je opazil, da je preveč »neprilagojen«, se je začel učiti. Da je učenje prav v času neprestanih in nenehnih globalnih sprememb, ki delujejo na vseh področjih človekovega življenja, nujno, je poudarila *dr. Manca Košir*. Kako pomembno je ohranjanje slovenske kulturne dediščine na Tržaškem, smo slišali od članov kulturnega društva *Ivan Grbec iz Škednja pri Trstu*. Posebej sta nas nagovorila varovanca zavoda za varstvo in rehabilitacijo oseb po poškodbi glave *Zarja*, ki sta z nami delila izkušnjo in misel: »po poškodbi glave se učim drugače«. Z nami so bili tudi vrtčevski otroci, ki so po metodi Marije Montessori prikazali, kako se učijo koordinacije. Glasbeno plesni spektakel so pričarali varovanci *Centra Dolfke Boštjančič*, ki so s svojimi iskriimi očmi in veselimi obrazi pokazali, da so ljudje s posebnimi potrebami željni učenja. Tudi pristaši rapa so prišli na svoj račun, z odgovorom pa smo postregli tudi vsem tistim, ki se sprašujejo, kako postati dober pop-rock glasbenik. Pokazali smo, da je učenje tujih jezikov in dramske improvizacije zelo zabavno in uporabno. Od klovnese *Mike Make* pa smo slišali, da se klovn učijo, da ljudi razveselijo. Videli smo, da se je moč naučiti tudi ležanja na žeblih in požiranja ognja. Vsi skupaj smo se od Parade znanja poslovili z *Nušo Derenda*, ki nas je na koncu napolnila z energijo za nove učne podvige.

Ker je prireditev letos potekala prvič, nas je kot organizatorja zanimalo, kako so jo sprejeli in doživljali naši razstavljalci. Zato smo jim po končani prireditvi poslali kratek anketni vprašalnik; trideset nam ga je do sedaj že vrnilo. Podrobnejše analize še nismo uspeli narediti, bi vam pa radi na kratko predstavili njihove vtise in nekatere predloge:

- Vsi so pohvalili dobro organizacijo in pozdravili prireditev *Parada znanja*, za katero si želijo, da postane tradicionalna.
- Večina je bila mnenja, da je bila medijska podpora samega dogodka premajhna: obiskovalci bi morali biti bolj obveščeni o tem, kaj se v Parku Zvezda dogaja. Predvsem bi bilo dobro, da bi posebej obvestili ravnatelje osnovnih in srednjih šol, da bi pripeljali svoje dijake in učence.
- Obisk in vzdušje na stojnicah so ocenili kot dober — celo nenaklonjeno vreme v prvi polovici dneva po njihovem mnenju ni odvrnilo obiskovalcev na stojnicah. Predlog enega od razstavljalcev pa je bil, da bi morale biti stojnice »bolj žive«, z več praktičnimi predstavitvami znanj za obiskovalce.
- Vseeno pa je bilo vreme tisto, ki je »motilo« največ razstavljalcev, čeprav so se zavedali, da na to nimamo vpliva. Nekateri so zato predlagali, da bi prireditev

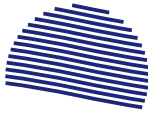
prestavili na mesec september, ko se izobraževalna dejavnost šele začne in bi bila Parada znanja lahko nekakšen napovednik v različne dogodke, ki potem v oktobru potekajo ob Tednu vseživljenjskega učenja.

- Ker vreme res ni bilo ravno prijazno, se je pri nekaterih porodila ideja, da bi bilo dobro, če bi imeli možnost kuhanja čaja, priprave hrane, pečenje kostanja, koruze ...
- Plakate o prireditvi so dobili prepozno, potrebovali bi jih vsaj teden dni prej, da bi jih lahko obesili in razdelili naokrog.
- Dogodek je sovpadal s Študentsko areno, zato so bili mnenja, da bi bilo v bodoče dobro uskladiti termine, da se dogodki ne bi prekrivali.
- Dogajanje na odru je bilo po oceni nekaterih razstavljalcev preglasno, sploh za tiste, ki so imeli stojnice v bližini odrskega dogajanja.

Tudi na Andragoškem centru smo mnenja, da je Parada znanja uspela, nenazadnje tudi zato, ker smo prepoznali pomen take prireditve, vanjo verjeli in jo ustvarjali – čeprav skoraj brez tovrstnih izkušenj – z velikim navdušenjem. Odzivi sodelujočih in udeležencev so potrdili smiselnost sejemskega dogodka pa tudi spremljajočega programa na odru. Menimo, da smo nabrali dovolj izkušenj in predlogov, da bomo lahko v prihodnje Parado izpeljali še uspešneje. Vsekakor si bomo prizadevali za trajno sodelovanje z Mestno občino Ljubljana; poleg letošnjih oblik sodelovanja bomo v večji meri in veliko prej obveščali zlasti šole in vrtnice, zato da bodo obisk Parade načrtovali vnaprej in ga umestili v svoje koledarje. Več bo treba storiti za medijsko promocijo in boljše obveščenost javnosti. Na nekatere reči pa pri najboljši volji ne bomo mogli vplivati (vreme, pravila, ki veljajo za prireditve na javnih prostorih, in podobno). Veseli nas bogat odziv izvajalcev TVU – razstavljalcev; presenetili so nekateri, ki so bili pripravljeni priti od daleč. Med njimi ali pa v mreži vseh izvajalcev TVU iz regije bi želeli najti novega koordinatorja te prireditve, vendar so to zadeve, o katerih se bomo pogovarjali ob snovanju TVU 2006. Vse razstavljalce zato že zdaj vabimo na **prvi sestanek izvajalcev in koordinatorjev TVU 2006**, ki bo predvidoma v prvi polovici maja; podrobneje bomo ovrednotili letošnjo Parado in se pogovorili o načrtih za naprej. Do takrat vam predlagamo, da spremljate spletno stran <http://tvu.acs.si/paradaznanja/>, kjer se bodo nizala besedila in slikovno gradivo z letošnjega dogodka.

Nasvidenje naslednje leto!

Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS
Damjana Urh (damjana.urh@acs.si), ACS
Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Andragoški center Slovenije se predstavi

Dan odprtih vrat

Za nami je pester oktober, poln različnih dogodkov, ki so obeležili 10-letnico TVU. Polni vtisov še vedno poskušamo zbrati misli in občutke ter jih zapisati.

Dan odprtih vrat, ki se je zgodil dan pred uradnim odprtjem Tedna vseživljenjskega učenja, se je začel z dopoldanskim predavanjem *dr. Ramona Fletche*, znanega španskega sociologa in strokovnjaka s področja izobraževanja odraslih, o *izobraževanju marginalnih skupin odraslih*. Vzporedno sta potekali dve predstavitvi: direktorica ACS, *dr. Vida A. Mohorčič Špolar*, je pozdravila prve obiskovalce in jih seznanila z nastankom, razvojem, vlogo in poslanstvom Centra. *Mag. Margerita Zagmajster* je predstavila *razvoj spletnega programa o e-izobraževanju*. Tisti, ki so se udeležili delavnice, ki sta jo vodili *mag. Nevenka Bogataj* in *Damjana Urh*, so imeli priložnost 'potovati' po Norveški, 'okusiti' delček te dežele, predvsem pa prisluhniti vtisom o *neformalnem učenju na Norveškem*. Na predstavitvi ob *10. obletnici delovanja programa PUM* so se kresale iskre. Udeleženka razprave, *Natalija Žalec*, je dogajanje povzela v prispevku, ki sledi.

Na predstavitev *Sonje Klemenčič, mag. Tanje Možina* in *Milene Zorić* z naslovom *Kako s pomočjo zbirke vprašanj POKI do vprašalnika za presojanje kakovosti lastnega dela*, so se zelo dobro odzvali tisti, ki niso vključeni v projekt POKI; podali so nekaj zanimivih predlogov in razmišljanj. Informacije o delovanju središča za samostojno učenje so si mimoidoči lahko pridobili pri *Jasmini Orešnik* in *Eriki Pečnik* kar v avli Gradisove stavbe, kar se je izkazalo kot izredno dobro izbrana lokacija. *Mag. Zvonka Pangerc Pahernik* je v svoji predstavitvi ob *10. obletnici promocije vseživljenjskega učenja v Sloveniji* izpostavila prve zametke TVU, ki so se začeli v Veliki Britaniji, nato pa so se hitro razširili tudi v druge države.

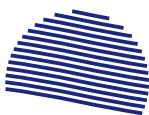
V popoldanskem času nas je obiskala delegacija učiteljev zgodovine iz Albanije, Bosne in Hercegovine, Bolgarije, Hrvaške, Kosova, Makedonije, Romunije ter Srbije in Črne gore. V okviru usposabljanja učiteljev na temo *Vsakodnevno življenje pred in po padcu komunizma* so pridobivali izkušnje in praktična znanja s področja izobraževanja odraslih ter se tako seznanili z različnimi pristopi na tem področju, ki jih uporabljamo v Sloveniji.

Ta dan so izkoristili tudi sodelavci in sodelavke Andragoškega centra ter se nekoliko bolj zavzeto posvetili projektom, ki jih vodijo in izvajajo njihovi kolegi.

Dan odprtih vrat smo zaključili z družabnim večerom. Za kratek čas smo se ustavili in *Dušica Kunaver* nas je s pripovedkami o kruhu in soli popeljala v daljno preteklost.

Z zadovoljstvom lahko rečemo, da je bil dan, ko smo na stežaj odprli vrata, uspešen, saj smo do večera našli kar 89 zadovoljnih obiskovalcev. Predloge, ki so nam jih posredovali, bomo upoštevali pri pripravi dogodka v prihodnjih letih.

Neda Dordević (neda.dordevic@acs.si), ACS

Če si odštekan, se pridi vštekati!

Z okrogle mize ob 10. obletnici programa PUM

Okrogle mize ob Dnevu odprtih vrat ACS se je udeležilo 21 udeležencev - večinoma mentorji in udeleženci programa Projektno učenje za mlajše odrasle - PUM. V začetku so iztočnice za pogovor podali uvodničarji: *Vladka Tonica*, *Miša Hrovath Derganc*, *dr. Andreja Černak Meglič*, *dr. Albert Mrgole* in *Natalija Žalec* so kratko predstavili probleme, s katerimi se srečuje mladina v družbi, opisali so delovanje programa PUM, pa tudi težave in vzrode teh težav, s katerimi se srečujejo udeleženci, izvajalci in mentorji programa. Udeležence okrogle mize je pozdravila *dr. Slavica Černoša*, vodja sektorja za izobraževanje odraslih pri Ministrstvu za šolstvo in šport (MŠŠ), ki pa se okrogle mize zaradi drugih obveznosti ni udeležila. Udeleženci okrogle mize so bili zaradi tega nekoliko razočarani, saj so pričakovali, da se jim bodo pri pogovoru pridružili predstavniki pristojnih ministrstev. Nadaljnja razprava je opozorila na aktualne probleme, ki so povezani s položajem programa in njegovih udeležencev.

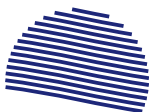
Program PUM je zaenkrat edini javno veljavni program v slovenski izobraževalni ponudbi, ki je zasnovan kot celovita pomoč mladim brezposelnim brez temeljnega poklica: spodbuja jih k nadaljnjemu šolanju in vseživljenjskemu učenju, ali pa jim pomaga vstopiti v svet dela. Ker daje odlične rezultate, se zdi toliko bolj utemeljeno in nujno, da poskrbimo tudi za materialne in druge pogoje, ki zagotavljajo nemoten učni in delovni proces. Mentorji v programu PUM s svojim znanjem in reflektirano mentorsko izkušnjo vnašajo v slovenski prostor napreden vzorec vzgojno-izobraževalnega dela, ki - povezan s sodobno paradigmo socialnega, predvsem animatorskega dela - pomembno bogati teorijo in prakso tudi na drugih področjih vzgoje in izobraževanja ter socialnega dela. Mentorji in udeleženci programa sodelujejo v različnih projektih Evropske unije, kjer je njihov način dela vedno znova sprejet kot inovativen in vreden posnemanja.

Kljub njegovi desetletni in vseskozi uspešni praksi se program še vedno srečuje s problemi, ki jih prinaša neredno dvotretjinsko financiranje, neurejen delovni in strokovni položaj mentorjev ter neustrezno opredeljen status mladih, ki se vključujejo v PUM. Te težave v praksi pomenijo predvsem slabe materialne pogoje za učenje in delo: v večini primerov slabe in včasih tudi izostale plače mentorjev, gmotne težave mladih, ki se udeležujejo, ali bi se hoteli udeležiti programa.

Zaradi vseh naštetih težav so udeleženci okrogle mize ministru za šolstvo in šport, *dr. Milanu Zveru*, in ministru za delo, družino in socialne zadeve, *mag. Janezu Drobničju*, glavnima financerjema programa, poslali javno pobudo, v kateri ju prosijo, da reševanju opisanih problemov namenita pozornost na enem od njunih medministrskih srečanj.

Ob deseti obletnici si torej upravičeno želimo, da bi program dobil ustrezno in trdno mesto med drugimi izobraževalnimi programi ali socialno-integracijskimi oblikami izobraževanja, za katere država skrbi v celoti, če za drugačne oblike financiranja niso ustvarjene ustrezne pravne podlage. Socialno in zdravstveno škodo, ki lahko nastane, če družba v sodelovanju z državo ne bo omogočala podobnih programov, bomo nedvomno plačevali dražje kot zahteva PUM in njemu podobni programi za delovanje. Da bi temu lažje verjeli, zadošča že misel na nemire, ki v zadnjem času pretresajo ulice francoskih in nekaterih drugih evropskih mest!

Natalija Žalec (natalija.zalec@acs.si), ACS

TVU v Sopotu

Pomoč na domu in prostovoljno delo s starimi

Osebnе izkušnje na področju delovanja z ljudmi in za ljudi po načelih delovanja študijskih krožkov se iz leta v leto plodno širijo - že šesto leto zapored. Desetletnico TVU smo tudi v Sopotu zaznamovali na edinstven in izviren način. Povezali smo se člani Študijskega krožka Sopot, Ljudski pevci iz Svibnega, Društvo kmečkih žena Arnika Svibno, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Brežice, KE Radeče in Andragoški center Slovenije ter skupaj sooblikovali predstavitev diplomske naloge¹ *Tatjane Kavšek*.

¹ Kavšek Tatjana: Pomoč na domu in prostovoljno delo s starimi v Zasavju. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo, 2005

Vabilo na prireditve je prejelo preko 130 povabljenih - ljudi, ki na območju Zasavja delujejo oziroma bi morali delovati za družbeno dobrobit prebivalcev, ter predstavnikov nacionalnih ustanov, ki bi s svojo strokovnostjo in moralnimi načeli morali biti dostopni tudi ljudem v praksi. Nizko udeležbo vabljenih smo povezali v močan argument 'velikanske oddaljenosti' za zidovi ustanov in oblikovanih teoretičnih načel od bogatih primerov dobrih praks s terena.

S predstavitvijo bogatih primerov, kako se da povezati in delati z ljudmi in za ljudi v smislu spodbujanja kakovosti socialnega kapitala v najsvetlejši luči, ki ga v dolini Sopotne ni malo, se je prireditve zaokrožila s poročanjem o rezultatih, ki so nastali v delavnici, sestavnem delu prireditve. Med udeleženci različnih izobrazbenih profilov (laična publika, voditelji raznolikih skupin starih ljudi v Zasavju, predstavniki zasavskih socialnih in izobraževalnih ustanov ter drugih državnih institucij) je tekel zanimiv razgovor. Po približno treh delovnih urah smo srečanje zaključili z razmišljanji o nadaljnjem delu, o nagrajevanju prostovoljnega dela v slovenskem prostoru, o pozitivnem pomenu pobud, ki prodirajo od spodaj navzgor, o pomembnosti zgledovanja po primerih dobrih praks iz podeželskega okolja za širše družbeno okolje, o pomenu vodilne, gonilne ter motivacijske osebe v posamezni skupini ali okolju ipd.

Zastavljeno vprašanje, zakaj sta na področju socialnega dela teorija in praksa tako nepovezani, kot se je pokazalo ob moji diplomski nalogi, smo si razložili po svoje, žal brez predstavnikov Fakultete za socialno delo, Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Socialne zbornice Slovenije in številnih drugih ustanov.

Ponudbo pomoči na domu v Zasavju smo znali argumentirano razširiti. Prostovoljno delo lahko postane cenjena oblika dobre prakse v družbi. Vendar - ali moramo za to poskrbeti le sami, tisti torej, ki te zadeve preizkušamo v praksi?

Socialno delo je ena od tistih strok, katere strokovnjaki smo odgovorni za dobrobit ljudi v najširšem pomenu besede. Smo tisti, ki zmoremo in moramo znati tlakovati poti do programov, ki vodijo v uresničevanje idej, pobud, želja, ki prihajajo od ljudi samih. Tudi TVU je lahko priložnost, kjer se lahko pokažemo, uveljavimo in povežemo. Ravno slednje smo storili v Sopotni ob TVU 2005. Vse - od predstavitve primerov dobrih praks do predstavitve diplomske naloge na to temo - je bil odraz prostovoljnega pristopa. Zavedamo se, da smo s tem v morje vrgli prvi kamenček v želji, da nam uspe s skupnimi močmi odvreči toliko kamenčkov, da bo naše morje prijetno zvalovilo in s pozitivnimi spremembami 'od spodaj navzgor' dosegalo tudi vrh.

Tatjana Kavšek (tatjana.kavsek@gmail.com), Svibno

O DELU STROKOVNEGA SVETA RS ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Spremljamo pobude, mnenja, sklepe...

Dogovori z junijske, julijske in oktobrske seje

36. seja (28. junij 2005) je bila konstitutivna, saj je 24. junija 2005 polovici članom Strokovnega sveta RS za izobraževanje odraslih (*mag. Jožetu Miklavcu, Milanu Stebernaku, dr. Maji Žvanut, Vidi Fras, Edvardu Kržišniku, Silvu Tratarju in Ireni Vodopivec*) potekel mandat. Vlada je v strokovni svet imenovala *Darjo Cibic, Draga Bitenca, Matijo Zorca, Marjana Gojkoviča, Edvarda Kržišnika, Ireno Vodopivec* in *mag. Andreja Sotoška*. Mandatna doba imenovanih članov traja 6 let. Uvodoma se je minister za šolstvo in šport, *dr. Milan Zver*, članom, ki jim je mandat potekel, zahvalil za opravljeno delo, pozdravil nove člane in zaželel strokovnemu svetu v prenovljeni sestavi uspešno delo.

Na naslednjih dveh sejah (12. julij in 4. oktober 2005) je strokovni svet obravnaval predlog izobraževalnega programa *Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Moje delovno mesto (UŽU - MDM)* ter različne predstavitve in poročila¹.

UŽU - MDM

Andragoški center Slovenije je pripravil predlog novega izobraževalnega programa *UŽU – MDM*, ki ga je strokovni svet sprejel in ga predlagal ministru za šolstvo v sprejem. Pokazalo se je, da kadrovske pogoje v programih, namenjenih izključno odraslim, v zakonodaji niso ustrezno opredeljeni, zato so člani predlagali, da:

- Ministrstvo za šolstvo in šport (MŠŠ) pridobi pravno tolmačenje o tem, ali je zahteva po obveznem spopolnjevanju oz. obnavljanju licence, če to določa posamezni izobraževalni program, v nasprotju z veljavno zakonodajo;
- MŠŠ zagotovi pogoje in mehanizme za stalen profesionalni razvoj in za zagotavljanje kakovosti dela učiteljev v javno veljavnih programih UŽU in drugih specifičnih programih za odrasle;
- MŠŠ čim prej pristopi k pripravi sprememb in dopolnitev Zakona o izobraževanju odraslih.

¹ Predlog spremembe izhodišč za pripravo višješolskih študijskih programov, Osnutek zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju, Poročilo o poklicni maturi, Poročilo o delu na področju mojstrskih izpitov, Informacija o uresničevanju lizbonske strategije.

Predlog novih izhodišč za pripravo višješolskih študijskih programov

Strokovni svet se je seznanil s *predlogom izhodišč za pripravo višješolskih študijskih programov* in spremljajočih gradiv, ki jih je predstavil *g. Darko Mali*, predstavnik Centra RS za poklicno izobraževanje, koordinatorja projekta. Člani podpirajo prenovu študijskih programov višjih strokovnih šol po predstavljenih izhodiščih, predlagajo pa še dopolnitev gradiva in enoznačno uporabo strokovnih pojmov. Obvezni sestavni del gradiva naj bo pojmovnik, kjer bodo obrazloženi strokovni izrazi. Prav tako podpira pripravo Izhodišč za ugotavljanje in potrjevanje predhodno pridobljenega znanja in Navodil za prilagajanje višješolskih študijskih programov izrednim študentom. Predloženo gradivo sprejema kot primerno podlago za pripravo omenjenih Izhodišč in Navodil. V gradivu opisane ugotovitve in smernice je potrebno vzporedno konkretizirati in jim dati obliko izvedbenega predpisa.

Osnutek zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju

Gradivo je predstavil *g. Boštjan Zgonc* (MŠŠ). Člani strokovnega sveta so menili, da gre za primerno osnovo, zakonske rešitve pa je treba temeljiteje dodelati. V razpravi so opozorili na naslednje:

- *pedagoško-andragoška izobrazba*: ne krčiti obsega, pač pa zagotoviti ustrezno izvedbo, ki vključuje vaje in samoizobraževanje;
- *izredno izobraževanje* je potrebno bolje opredeliti (zlasti za izobraževance z delovnimi in življenjskimi izkušnjami) ter vzporedno pripraviti navodila za prilagajanje izobraževalnih programov;
- *programe izpopolnjevanja oz. usposabljanja* je treba natančneje opredeliti ter morda poiskati vez z drugo zakonodajo;
- program *poklicnega tečaja* je zasnovan tako, da je za prekvalifikacijo odraslih primernejši kot prilagajanje programa štiriletnega strokovnega izobraževanja, zato naj zakon to dopušča;
- *strokovna terminologija* naj bo sestavni del zakona;
- zakon nalaga *izvajalcem veliko novih obveznosti*, zato je treba predvideti tudi usposabljanje kadrov in finančna sredstva;
- *vloga sindikatov* je minimalna, kar ni dobro za socialno partnerstvo.

Drugo

Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje se je seznanil s *Poročilom o delu na področju mojstrskih izpitov v letu 2004* in ni imel pripomb.

Pri poročilu o poklicni maturi so člani ugotavljali, da ni večjih problemov, dali pa so pobudo, da bi se odraslim udeležencem, ki opravijo poklicno maturo, omogočil širši prehod v nadaljnje izobraževanje vključno z univerzitetnim študijem.

Na naslednji seji bodo člani strokovnega sveta obravnavali dva nova izobraževalna programa UŽU ter predlog letnega programa izobraževanja odraslih za naslednje leto.

Irena Komac (irena.komac@gov.si),
Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih

IZ RAZISKAV

Izobraževanje in vsakdanje dejavnosti odraslih **Vključenost v izobraževanje odraslih in prostovoljskih združenjih - koliko sta povezani?**

Doslej smo lahko zasledili kar nekaj prispevkov, ki opozarjajo na to, kako učne navade in dejavnosti vplivajo na organiziranost vsakdanjega življenja, in obratno, pišejo tudi o tem, koliko interesna obarvanost posameznikovega življenja zunaj dela pripomore k temu, da se ta udeležuje bolj ali manj formaliziranih učnih dejavnosti. Dejstvo pa je, da udeležba sama po sebi ni povezana le z izobraževanjem, temveč se izraža tudi v drugih vidikih družbe. Ker je vključenost v eni družbeni dejavnosti povezana z vključenostjo v drugih ter s primarnimi in sekundarnimi socialnimi odnosi in skupinami, je nemogoče doseči spremembe na področju izobraževanja izolirano, ne da bi upoštevali širši družbeni kontekst. Ni torej naključje, da so bila članstva v prostovoljskih združenjih, društvih in skupinah ter vključenost v programe izobraževanja odraslih v sociologiji pogosto obravnavana kot podobne oblike participativnega vedenja.

Nekatere sociološke raziskave so v zadnjih tridesetih letih pokazale precejšnjo povezanost med članstvom v prostovoljskih organizacijah ter vključenostjo v programe izobraževanja odraslih. Posamezniki, ki so dovezetni za izobraževalne dejavnosti, se nagibajo tudi k članstvu v prostovoljskih združenjih. Podobno tezo je razvil sociolog *Kobberdahl* (po Courtneyu)¹, ki meni, da bodo posamezniki, vključeni v programe izobraževanja odraslih, zelo verjetno tudi člani drugih prostovoljskih združenj. S tem navaja na misel, da je vključenost v obeh danostih pomembna oblika družbene participacije; mnoga pravila, ki se nanašajo na članstvo v prostovoljskih združenjih, lahko prilagodimo tudi za področje izobraževanja odraslih.

Izidi nedavno izvedene raziskave o vključenosti prebivalcev Slovenije v izobraževanje odraslih² so pokazali, da je članstvo v društvih, združenjih in skupinah v vsakdanjem življenju zelo aktualno. Slovenija sodi med evropske države z najvišjim deležem društev in nevladnih organizacij na prebivalca. Vprašani v tej raziskavi so bili najpogosteje člani športno-rekreativnih, kulturno-umetniških društev in poklicnih

¹ Courtney, S.: *Why adults learn : towards a theory of participation in adult education*. London, New York : Routledge, 1992

² Pismenost in ključne življenjske veščine v družbi znanja : družbeno skupinski vplivi udeležbe odraslih v izobraževanju kot dejavnik razvoja družbe znanja. Ljubljana : ACS, 2005

združenj, sledi članstvo v počitniških zvezah, planinskih društvih, pri tabornikih in skavtih; najmanj zanimanja pa so odrasli pokazali za udeležbo v humanitarnih združenjih, skupinah vzajemne pomoči, družbenih gibanjih, političnih in verskih organizacijah ter tehničnih društvih. Podobno kot Kobberdahl tudi mi ugotavljamo, da so kazalniki participativnega vedenja v naši populaciji prepoznavni: največjo vključenost v društva, združenja in skupine lahko zaznamo pri dejavnih v izobraževanju, sledi vključenost nedejavnih, najmanj pa se jih je udeležilo morebitnih dejavnih oziroma so to tisti, ki se ne izobražujejo, vendar bi se želeli izobraževati, če bi imeli za to možnost. Tako kot za participativno vedenje v izobraževanju lahko trdimo, da je tudi članstvo v društvih, združenjih in skupinah vse bolj socio-demografsko, poklicno in ekonomsko obarvano.

Tudi tokrat se je izkazalo, da na članstvo v prostovoljskih združenjih najbolj vpliva končana formalna izobrazba in nekoliko manj poklicni položaj. Najizrazitejša je udeležba vprašanih, ki so končali višjo šolo in več (55,6 %), sledijo odrasli s končano srednjo šolo (43,1 %), najnižja pa je udeležba vprašanih, ki imajo nekaj razredov osnovne šole (26,3 %), končano osnovno šolo (28,7 %) ali eno- oziroma dveletno poklicno srednjo šolo (33,3 %). *Smith* (po Courtneyu)⁵ pravi, da se bolj izobraženi pogosteje vključujejo v dejavnost v kasnejšem obdobju, ker jih njihove poprejšnje izkušnje usmerjajo k temu, da iščejo rešitve za potrebe, ki so jih pridobili s tradicionalnimi in družinskimi vzorci, medtem ko manj izobraženi ne dojemajo teh vzorcev kot načina za uresničevanje njihovih potreb.

Kar zadeva poklicni položaj, lahko ugotovimo, da so najdejavnější v društvih, združenjih ali skupinah kmetje (56,5 %), zaposleni v svojem podjetju ali v svobodnem poklicu (55,7 %) in upokojenci (50,8 %), najmanj dejavni člani pa so: gospodinjke (22,4 %), brezposelni (31 %) in zaposleni pri delodajalcu (35,5 %). Večja udeležba upokojencev se lahko v precejšnji meri pripiše večji količini prostega časa, ki si ga je ta podskupina pridobila z upokojitvijo. Presenetljivo nizka pa je udeležba brezposelnih in gospodinj, ki lahko pomanjkanje socialnih stikov na delovnem mestu delno nadomestijo s tistimi, ki jih ponujajo tovrstna združenja. Nižja splošna dejavnost omenjenih dveh podskupin v družbi je lahko v določeni meri izraz bolj pasivnega vedenja zaradi manj ugodnih socio-demografskih, poklicnih in ekonomskih značilnosti glede vključenosti v izobraževanje.

Mag. Jasmina Mirčeva (jasmina.mirceva@acs.si), ACS

---

⁵ Prav tam

S POTI

Izobraževanje odraslih, delo in uresničevanje lizbonskih ciljev

Utrinki z mednarodne konference

V prejšnjih številkah *Novičk* smo vas podrobno seznanili o vlogi Andragoškega centra Slovenije v mednarodnem projektu *Izobraževanje odraslih, delo in uresničevanje lizbonskih ciljev*¹, katerega rezultat je bil organizacija in izvedba evropske konference. Med udeleženci je bila slovenska delegacija najštevilčnejša, kar osem nas je bilo: po en predstavnik z Ministrstva za šolstvo in šport, Ljudske univerze Jesenice, Zavoda za izobraževanje in kulturo Črnomelj ter Zveze ljudskih univerz Slovenije in po dva predstavnika z Ljudske univerze Murska Sobota in Andragoškega centra Slovenije.

Koordinator projekta, Nacionalni inštitut za nadaljevalno izobraževanje odraslih (National Institute for Continuing Adult Education - NIACE), je za kraj dogodka izbral univerzitetni kampus v Norwicu, kjer smo bili nameščeni tako udeleženci kot predavatelji. Konference se je udeležilo približno 140 delegatov iz 29 držav (Belgija, Bolgarija, Ciper, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francija, Grčija, Irska, Islandija, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Malta, Nemčija, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Slovenija, Španija, Švedska in Velika Britanija).

Dvodnevno konferenco je z uvodnim pozdravnim nagovorom odprla koordinatorica projekta, *Sue Meyer* z NIACE. V **plenarnem delu** so nastopili:

- *Phil Hope* z Vlade Velike Britanije, ki se je v svoji predstavitvi ukvarjal s pomenom računalniške pismenosti za ekonomijo države ter za učečo se družbo kot osnovo za oblikovanje usposobljene delovne sile.
- *Tom Schuller*, vodja Centra za raziskovanje izobraževanja pri OECD, je predstavil vpliv demografske strukture in migracij na izobraževanje in potrebe po izobraževanju, zlasti pri odraslih, saj je nataliteta zelo nizka v vseh evropskih državah.
- *Ekkehard Nuisl* z Nemškega inštituta za izobraževanje odraslih je predstavil didaktično strukturo učnega mesta (kje, kako in kdaj se učijo odrasli), pri čemer je posebej poudaril, da niso samo izobraževalne ustanove pravi prostor za učenje,

¹ Več o konferenci in gradivu najdete na <http://www.niace.org.uk/signupnow/EU-presidency-conf/Default.htm>.

temveč so to tudi druga mesta, kjer se odrasli počutijo dobro. Kot dober primer učnega mesta je izpostavil to mednarodno konferenco.

- *David Hughes* iz Evropske komisije je predstavil pet evropskih metod zgledevanja (benchmarking) v izobraževanju in usposabljanju do 2010; pokritiziral je lizbonsko strategijo, ki je preširoka in pokriva preveč področij; poudaril je, da ni pomembno samo pridobivanje znanja, kvalifikacij, poklica in dela, temveč tudi biti aktiven prebivalec in državljan.
- *Anders Franzén* s švedskega Ministrstva za izobraževanje, raziskave in kulturo je predstavil švedsko pobudo v izobraževanju, ki je nastala kot odgovor na težave sredi devetdesetih let prejšnjega stoletja (visoka brezposelnost, zapiranje delovnih mest za zaposlene z nizkimi sposobnostmi, neučinkovit in predrag tradicionalni trg dela). Glavni cilji pobude so bili: zmanjšati brezposelnost, razviti izobraževanje odraslih, prenoviti zakonodajo na področju trga dela, promovirati ekonomsko rast ... Pobuda je v letih 1997 - 2002 požela velik uspeh, saj se je področje izobraževanja odraslih promoviralo kot možnost gospodarskega razvoja lokalne skupnosti.
- *Alan Smith* iz Evropske skupnosti, ki nas je na kratko seznanil z zgodovinskim razvojem programov Evropske unije in predstavil novo generacijo Grundtvigovih programov na področju integriranih programov 2007-2013, ki bodo temeljili na vseživljenjskem učenju.
- *Serge Ravet* iz Evropskega inštituta za e-izobraževanje je predstavil vlogo in pomen e-portfolija.
- *Wendy Jones* iz BBC-ja je poudarila pomembno vlogo promocije izobraževanja in učenja, kar naj bi bila prednostna naloga vsake izobraževalne organizacije. Seznanila nas je z zgodovinskim razvojem izobraževalnih programov na nacionalni televiziji BBC od leta 1924. S promocijo izobraževanja želijo gledalce zabavati, obiskovalcem spletne strani pa omogočajo nalaganje različnih televizijskih posnetkov v izobraževalne namene. Spoznali smo tudi projekt za razvoj temeljnih spretnosti odraslih *Brati in pisati (Read-and-Write - RaW)*.
- *Ian Nash* iz časopisne hiše *Times Educational Supplement* je izpostavil vlogo pisnih virov in materialov v izobraževanju ter poudaril, da anekdote povečujejo udeležbo in motivacijo za izobraževanje.

S predstavitvijo novih pristopov in metod so organizatorji popestrili plenarni del in popoldanske delavnice. V *Svetovni kavarni znanja* smo pod moderatorskim očesom *Annette Zera* razpravljali o nekaterih ključnih vprašanih demografije ter kako le-ta vpliva na izobraževanje odraslih; spraševali smo se o promociji aktivnega državljanstva.

V popoldanskem delu so se zvrstile **številne tematske delavnice**, med katerimi je izstopala tudi slovenska z naslovom *Aktivno državljanstvo v študijskih krožkih (Active Citizenship in Study Circles)*. Vodja delavnice, *Darjan Novak*, je predstavil izsledke projekta ETGACE in desetletne izkušnje Andragoškega centra s študijskimi krožki ter izpostavil možnosti za njuno zlitje. Za razpravo o nujnih vsebinah, ki bi

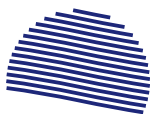

morale biti posredovane mentorjem študijskih krožkov, ki spodbujajo aktivno državljanstvo, je žal zmanjkalo časa.

V okviru programa smo obiskali Mestno hišo, kjer nas je pozdravil župan Norwicha, in kulturno-izobraževalni center (Learning Centre Norwich Origins Visitor Centre).

Konferenca je bila zelo dobro organizirana. Veliko časa je bilo namenjenega vprašanjem in odgovorom. Program je vseboval primerno razmerje med strokovnimi in prostočasnimi dejavnostmi; pohvaliti je potrebno tudi izbiro lokacije - University of East Anglia je nudila dobre pogoje za delo in bivanje. Nekaj kritike pa zasluži le pomanjkljivo konferenčno gradivo.

Neda Đorđević (neda.dordevic@acs.si), ACS
Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS
Dr. Slavica Černoša (slavica.cernosa@gov.si),
Ministrstvo za šolstvo in šport

Konferenca v Norwichu

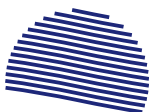
Utrinki pred in po njej

Pomladno vabilo je vabilo *Naučite se več (Learn more)* - enkrat na njegovi sončno rumeni, spodbudni strani, drugič na modro modri, razmišljujoči in ačici. V meni je vzbudilo zanimanje, radovednost, kopico vprašanj in ponos, da sem članica slovenske delegacije na poti v Norwich. Po drugi strani, ne skrivam, se porajala je tudi skrb, ali je moja angleščina (učiti sem se je začela kot odrasla) dovolj dobra, da bom sledila toku konference. Nisem čakala križem rok, da bom to izvedela šele na kraju dogajanja. Pred menoj je bilo dolgo toplo poletje, za katero se je kasneje izkazalo, da niti ni bilo tako toplo, zato pa idealno za učenje. *Naučite se več!* Obkrožila sem se z ustreznimi gradivi, ki so se nanašala na lizbonske cilje in obeleževanje britanskega predsedovanja Evropski uniji; urila sem se v poznavanju strokovne terminologije v angleščini, istočasno pa utrjevala spoznanja o pomenu izobraževanja odraslih pri razvoju družbe, temelječe na znanju.

Konferenca je izpolnila vsa moja pričakovanja. Na prvi pogled nisem ne slišala ne videla nič presenetljivo novega, po drugi strani pa je bilo toliko novega, da sem komaj strnila vtise. Po povratku domov zmeraj primanjkuje časa, da bi podoživljali vse doživeto, novi izzivi nepotrpežljivo silijo v ospredje. Pa kljub temu: name je naredil vtis

že kampus, v katerem smo bivali. To mestece v malem mi je porajalo občutek, da sem ponovno študentka. Konferenčna dvorana, kjer smo prebili večino časa, je kljub velikemu številu udeležencev iz različnih dežel dajala občutek pristnosti, povezanosti in dobre organiziranosti. Organizatorji konference so poskrbeli, da smo ujeli utrinek mestnega utripa Norwicha. In tako daleč od doma smo se morali podati slovenski člani konference, da smo se lahko pristrčno družili. Toliko novih idej, zamisli in načrtov za nadaljnja sodelovanja se nam je porodilo v teh septembrskih dneh. Čudovito bi bilo, da odidemo na kakšno novo konferenco, da jih tudi uresničimo!

Nada Žagar (nada.zagar@zik-crnatelj.si),
Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj

'Izobraževanje za vse' v dobi naraščajoče mobilnosti

Mednarodni teden odraslih učencev 2005

Pojem in prireditev *Mednarodni teden odraslih učencev*¹ sta se uveljavila leta 2000 z namenom, da se na enem mestu zberejo predstavniki držav, ki prirejajo festivale učenja, zato da bi povečali prepoznavnost in veljavo tega mednarodnega gibanja. Po Hannovru (2000), Sao Paulu (2002), Bangkoku (2003) in Cape Townu (2004) se je letos od 24. do 26. oktobra okrog 150 udeležencev iz več kot 40 držav zbralo v Oslu na Norveškem².

Vodilna tema srečanja je bila *Izobraževanje za vse v dobi naraščajoče mobilnosti: implikacije za izobraževanje odraslih*. Mobilnost je bila predstavljena kot pojem z več razsežnostmi: geografsko, družbeno, kulturno pa tudi osebno in duhovno. Vloga izobraževanja odraslih v teh procesih je bila predstavljena v **treh tematskih skupinah**, in sicer:

- Izobraževanje za vse (EFA)³,
- Temeljne spretnosti,
- Neenakost in udeležba v izobraževanju.

¹ International Adult Learners Week – IALW

² Prireditev sta gostila Norveško ministrstvo za izobraževanje in raziskovanje ter Unescov inštitut za izobraževanje iz Hamburga, organizirala pa sta ga v sodelovanju z Norveško komisijo za Unesco, Norveškim inštitutom za izobraževanje odraslih (VOX) ter Norveško zvezo za učenje odraslih (Vofo).

³ Ta tema se navezuje na Svetovni izobraževalni forum v Dakarju, aprila 2000, kjer je bilo v okviru dokumenta *The Dakar Framework for Action. Education for All (EFA): Meeting our Collective Commitments* sprejetih 6 ciljev, ki naj bi bili doseženi do leta 2015.

Vsako temo so sprva osvetlili plenarni referati, njim pa so sledile vzporedne delavnice, v katerih so bile predstavljene konkretne izkušnje in primeri dobre prakse iz različnih držav. Uvod v **prvo temo** je podal predstavnik Brazilije, *Ricardo Henriques*, sekretar za nadaljnje izobraževanje, s predstavitvijo nacionalnega programa, s katerim želijo zagotoviti kontinuiteto med opismenjevanjem in nadaljnjim izobraževanjem odraslih ter visoko kakovost in enake možnosti dostopa za vse družbene sloje. Predsednica Azijskega in Južnopacifiškega urada za izobraževanje odraslih (ASPBAE), *Sandra Lee Morrison* iz Nove Zelandije, je govorila o opismenjevanju in nadaljnjem izobraževanju Maorov z vidika nevladnih organizacij. **Drugo temo** je vpeljal znameniti strokovnjak na področju izobraževanja odraslih in pismenosti, *prof. Harbans S. Bhola* iz ZDA/Indije; spregovoril je o raziskovalni perspektivi razvoja temeljnih veščin ter poudaril potrebo po sistemskem in holističnem pristopu. Sledil je *prof. Egil Gabrielsen* iz Univerze v Stavangerju, ki je predstavil rezultate raziskave ALL⁴ na Norveškem s poudarkom na (nizki!) pismenosti priseljencev. Uvodni referat **tretjega tematskega sklopa** je predstavil vodja Ministrstva za izobraževanje in človeške vire na Mavriciju, *Santosh Kumar Mahadeo*; poudaril je potrebo po komunikacijskih veščinah v kompleksni sodobni družbi in izpostavil vlogo izobraževanja pri doseganju teh kompetenc.

V delavnicah smo udeleženci obravnavali sorodne teme: od politike in prakse doseganja EFA ciljev z izobraževanjem odraslih in neformalnim izobraževanjem prek različnih pojmovanj, nacionalnih strategij in načinov prepoznavanja temeljnih veščin pa vse do mobilizacijske vloge festivalov učenja in naraščajočega pomena mrež učečih se.

O vlogi festivalov učenja v Jugovzhodni Evropi je v zaključnem plenarnem delu spregovorila *Katarina Popović* iz Srbije, sledila ji je predstavnica Kanade, *Susan Nielson*, ki je izpostavila naraščajočo vlogo učečih se v kanadskem festivalu učenja. Nastopil je tudi *Jan-Helge Svendsen* iz Norveške, predlanski dobitnik priznanja ter udeleženec Mednarodnega foruma učečih se. Poudaril je, da naj bi se naslednjih tovrstnih konferenc udeleževali tudi učeči se, ne le strokovnjaki in politiki. Konferenco je zaključil *Peter Smith*, pomočnik vodje direktorata za izobraževanje pri Unescu, ki je poudaril, da bosta tudi v prihodnje izobraževanje odraslih in vseživljenjsko učenje nepogrešljivi sestavini Unescove izobraževalne strategije.

Mednarodni teden odraslih učencev 2005 je namenoma sovpadal z letošnjim norveškim festivalom učenja, zato je bil del programa namenjen obiskom različnih ustanov in programov. Udeležila sem se ogleda izobraževalnega centra Skullerud ter Norveškega inštituta za izobraževanje (VOX). V Skullerudu smo obiskali razred odraslih priseljencev (gluhih in naglušnih), ki se s pomočjo računalniškega programa učijo norveščine⁵.

⁴ Raziskava OECD *Adult Literacy and Life Skills (ALL)*

⁵ Po nedavno sprejetem zakonu imajo priseljenci pravico in dolžnost, da se udeležijo brezplačnega 300-urnega programa učenja tega jezika.

Udeležili smo se tudi podelitve priznanj v okviru norveškega Tedna odraslih učencev. Priznanji sta bili podeljeni knjižnici, ki se je posvetila integraciji pribežnikov in drugih priseljencev v lokalno skupnost, ter lokalni skupnosti za mednarodno sodelovanje v deželah tretjega sveta – v Afriki so z lastnimi prispevki zgradili šolo. Priznanje posamezniku, t.i. 'heroju učenja', je bilo podeljeno mladeniču, ki se je ozdravil odvisnosti od drog in se po številnih izobraževalnih programih vključil še v štiriletni pedagoški študij, da bi nekoč postal učitelj za otroke in odrasle. Nagrada VOX je bila podeljena učeči se ustanovi, ki se ukvarja s čistilnimi in vzdrževalnimi storitvami, njeni zaposleni pa se neprestano izobražujejo. Podeljeni sta bili tudi mednarodni nagradi Unescovega inštituta za izobraževanje za raziskovalno delo na področju pismenosti, in sicer *prof. H. S. Bohli* iz ZDA in *Sofii Valdivielso Gómez* iz Španije.

Temeljna sporočila konference, izbrani referati in govori so objavljeni na spletni strani <http://www.vox.no/ialw-conference>.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik
(zvonka.pangerc@acs.si), ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Andragoško društvo Slovenije

O posvetu in skupščini

Andragoško društvo Slovenije je v Tednu vseživljenjskega učenja v Centru Evropa pripravilo posvet *Pismenost in kompetence odraslih v Sloveniji*. Namenjen je bil članom društva, izobraževalcem odraslih ter nosilcem politike izobraževanja odraslih.

K sodelovanju smo povabili ministra za šolstvo in šport, *dr. Milana Zvera*, in ministra za delo, družino in socialne zadeve, *mag. Janeza Drobniča*. Nobeden od njiju se posveta ni udeležil; z ministrstva za delo je prišla le *ga. Betka Skuber*, ki je v svojem nagovoru zagotovila, da bodo problemu pismenosti namenili vso pozornost.

Z rezultati pismenosti odraslih in oceno dosedanjega stanja so prisotne seznanili govorniki *dr. Vida A. Mohorčič Špolar*, *mag. Ester Možina*, *Olga Drofenik* in *Melita Cimerman*, ki je vodila posvet.

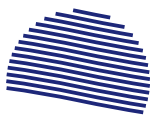
Po posvetu so se člani društva zbrali na redni letni skupščini. Z letošnjim letom je potekel štiriletni mandat dosedanjim članom organov upravljanja. Na volitvah so izvolili nov Izvršni odbor društva, člane nadzornega odbora in častnega razsodišča. Za predsednika društva so soglasno izvolili *dr. Zorana Jelenca*.

Novi člani izvršnega odbora so *mag. Peter Beltram*, *Valentina Brecelj*, *Dušanka Lužar*, *mag. Andrej Sotošek*, *Irena Urankar*, *Alojz Sraka* in *Olga Drofenik*. Imenovani so za dobo štirih let.

Za člane nadzornega odbora so izvolili *Nevenko Črnigoj*, *Dragico Mikola* in *Melito Plešnik*. Člani častnega razsodišča so *Vesna Dular*, *Alenka Grželj* in *Ernest Vodopivec*.

Zahvaljujemo se Centru Evropa za brezplačni najem dvorane. Vsem govornikom na posvetu priskrba hvala za njihove dragocene prispevke, ki jih bomo objavili tudi na spletni strani Andragoškega društva Slovenije (<http://www.andragosko-drustvo.si/>).

Ana-Marija Pušnik (ana-marija.pusnik@quest.arnes.si),
Andragoško društvo Slovenije

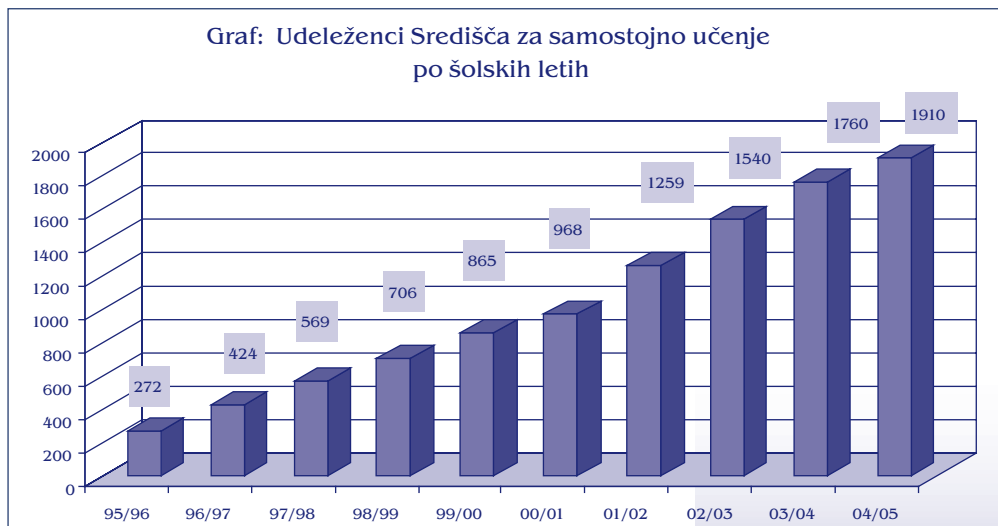

DOBA

10. obletnica največjega središča za samostojno učenje v Sloveniji

Jeseni smo na DOBI v Mariboru obeležili 10. obletnico ustanovitve Središča za samostojno učenje, ki predstavlja prvo in danes najpomembnejšo organizirano obliko samostojnega učenja v Sloveniji. Ustanovitev središča je bila rezultat tesnega sodelovanja Dobe in Andragoškega centra Slovenije. Izvajanje dejavnosti Središča za samostojno učenje s sofinanciranjem že vrsto let podpirata Ministrstvo za šolstvo in šport ter Mestna občina Maribor. Z izvajanjem dejavnosti Središča za samostojno učenje na DOBI prispevamo k povečevanju dostopnosti izobraževanja in učenja občanov v Mariboru in okolici.

Graf: Udeleženci Središča za samostojno učenje po šolskih letih

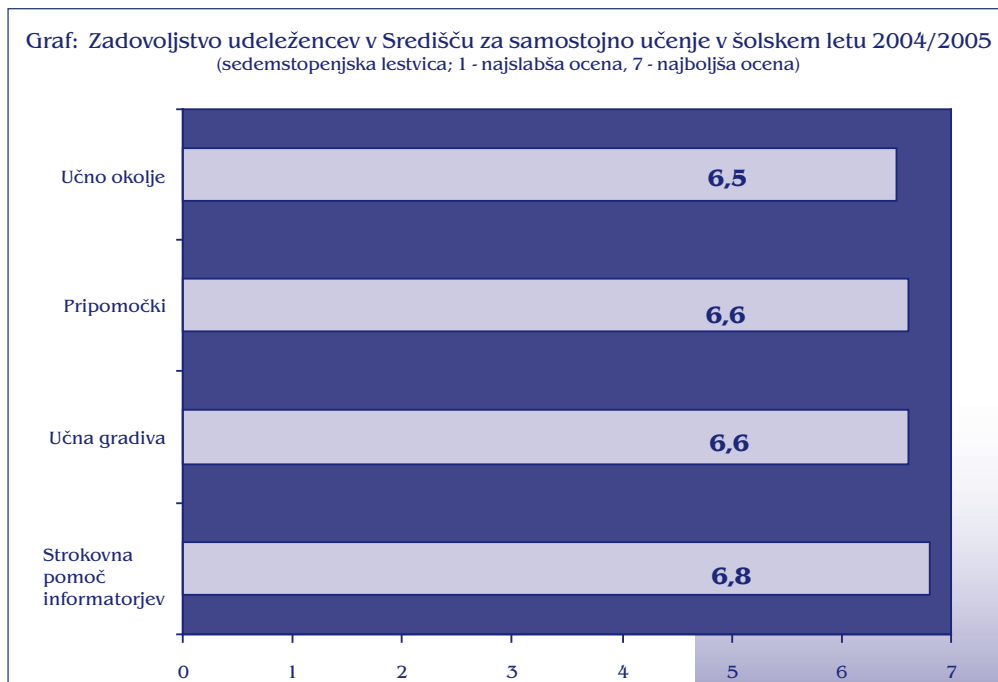
Število udeležencev Središča vsa leta strmo narašča. V prvem letu delovanja se je za to obliko učenja odločilo 272 prebivalcev Maribora in okolice, sedaj pa Središče šteje že 1.910 udeležencev in je s tem največje v Sloveniji. Med udeleženci z 69 % prevladujejo ženske. Glede na položaj prevladujejo brezposelne osebe, teh je 37 %, sledijo študentje in dijaki s 25 %, upokojenci z 21 %, delež zaposlenih in samozaposlenih pa znaša 17 %. Največ udeležencev je mlajših od 30 let, in sicer kar 55 %, medtem ko delež starejših od 40 let znaša 22 %.

Dnevno obiše Središče za samostojno učenje 28 udeležencev, mesečno pa že več kot 165, ki opravijo 1.350 učnih ur. Takšen obseg je posledica dejstva, da na Dobi zagotavljamo dostopnost izobraževanja tudi tako, da je Središče odprto za obiskovalce dvanajst ur vsak delavnik.

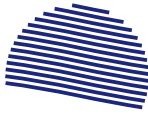
Novim in stalnim udeležencem Središča nudimo individualno svetovalno pomoč pri izbiri ustreznih učnih programov, učnih pripomočkov in učinkovitih metod oziroma tehnik učenja. Udeležencem so na voljo široka paleta izobraževalnih programov za samostojno učenje in učna mesta, opremljena z učno tehnologijo in multimedijskimi računalniki. Več kot 1.100 naših udeležencev se odloča za nabiranje novih znanj s področja računalništva ter za učenje tujih jezikov, predvsem angleščine (458 udeležencev).

Od leta 2002 sistematično izvajamo spremljanje zadovoljstva udeležencev po 10. uri učenja v Središču za samostojno učenje. V šolskem letu 2004/2005 smo pričeli tudi z merjenjem zadovoljstva stalnih udeležencev Središča za samostojno učenje.

Graf: Zadovoljstvo udeležencev v Središču za samostojno učenje v šolskem letu 2004/2005 (sedemstopenjska lestvica; 1 - najslabša ocena, 7 - najboljša ocena)

Zorislava Tavčar in Meri Lorenčič
(sredisce@doba.si), DOBA

Več izobraževalnih priložnosti za manj izobražene odrasle

Programi Usposabljanje za življenjsko uspešnost v RIC Novo mesto

Ob hitrem gospodarskem, tehnološkem in družbenem razvoju je pomen znanja in izobrazbe vse pomembnejši. Če želimo kot družba konkurirati razvitim evropskim državam, moramo več vlagati tudi v izobraževanje odraslih. Samo z znanjem in pridobljenimi spretnostmi smo lahko konkurenčni. Tako je Nacionalni program za izobraževanje odraslih med prednostnimi cilji zastavil nalogo dvigniti izobrazbeno raven prebivalstva v Sloveniji, saj statistični podatki kažejo, da je odstotek prebivalstva nad 15. letom starosti, ki nimajo končane srednješolske izobrazbe, velik. Poleg tega pa raziskave o pismenosti odraslih pri nas kažejo, da 77 % odraslih med 16. in 65. letom starosti ne dosega ravni pismenosti, ki ustreza potrebam današnjega časa. Ravno ti rezultati so spodbudili razvoj programov Usposabljanje za življenjsko uspešnost - Most do izobrazbe (UŽU - MI) in Beremo in pišemo skupaj (UŽU - BIPS), ki sta namenjena dvigovanju pisnih spretnosti, večji splošni razgledanosti ter povečevanju motiviranosti za vključevanje v različne izobraževalne programe.

V Razvojno izobraževalnem centru Novo mesto poteka izvajanje omenjenih programov od leta 2003, za izvajanje programa UŽU - MI in UŽU - BIPS pa je usposobljenih sedem učiteljev. Tako smo v letu 2003 na razpisu Ministrstva za šolstvo in šport dobili dve izvedbi programa UŽU - MI. Ena izvedba je potekala v romskem naselju Brezje. Rezultat programa je bil razveseljiv, saj se je sedem romskih deklet jeseni 2003 vpisalo v program Osnovna šola za odrasle. Udeležence za drugo skupino smo dobili v sodelovanju z Zavodom RS za zaposlovanje, Območna služba Novo mesto (ZRSZ, OS Novo mesto). V naslednjem šolskem letu smo prav tako na podlagi razpisa dobili eno izvedbo programa UŽU - MI in dve izvedbi programa UŽU - BIPS. Prvi program je potekal za brezposelne udeležence, ki smo jih za vključitev v program motivirali v sodelovanju z ZRSZ, OS Novo mesto; izvedbi programa UŽU - BIPS pa sta potekali v Osnovni šoli Dolenjske Toplice in v Občini Šentjernej (za starše romskih otrok).

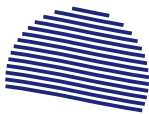
V preteklem šolskem letu smo izvedli dva programa UŽU - MI in dva programa UŽU - BIPS. Ena izvedba programa BIPS je potekala ponovno v Osnovni šoli Dolenje Toplice, ena pa za starše romskih otrok v Škocjanu. S pridobivanjem udeležencev v ta program nimamo težav, drugače pa je v programu UŽU - MI: naše prejšnje izkušnje s pridobivanjem udeležencev v program UŽU - MI so nam narekovalе, da moramo biti pri tem bolj domiselni in sami iskati druge poti do udeležencev. Glede na to, da smo bili že v okviru

Svetovalnega središča povezani z Zapori v Novem mestu, smo upravniki zapora in pedagoginji predstavili program UŽU - MI in se dogovorili tudi za predstavitev tamkajšnjim varovancem. Oblikovali smo skupino za izvajanje programa. Poudariti je treba, da je bilo delo zelo težko, saj so bili udeleženci nemotivirani, najtežje pa je bilo iskanje osebnih interesnih področjih, na katerih bi se lahko izpopolnili in pridobili nova znanja in si razširili svoja obzorja. Vendar pa smo z našo vztrajnostjo ob koncu programa želi zadovoljstvo udeležencev, uprave zapora in dosegli, da so se trije udeleženci vključili v formalno izobraževanje. S pozitivno izkušnjo iskanja udeležencev za vključitev v program UŽU - MI se lahko pohvalimo tudi pri drugi izvedbi v tem letu. Povezali smo se z Obrtno zbornico Novo mesto, v pisni obliki predstavili program ter se dogovorili, da je Obrtna zbornica med svojimi rednimi obvestili svojim članom objavila predstavitev programa. Tako smo dali priložnost delodajalcem – obrtnikom, da svojim zaposlenim omogočijo izobraževanje, ki lahko koristi za potrebe dela, predvsem pa za osebno rast. Skupina udeležencev, ki se je oblikovala in potem tudi uspešno zaključila program UŽU - MI, je bila visoko motivirana, pripravljena sprejemati novo znanje in deliti svoje izkušnje z drugimi v programu. Njihove povratne informacije so nam dajale energijo za delo v skupini in občutek, da opravljamo 'dobro delo'. Za njih se je program prehitro zaključil, še vedno smo v stikih, iščemo možnosti za potešitev njihovih potreb po novem znanju. Menimo, da smo uresničili naš namen in cilje programa UŽU.

Z zapisom naših izkušenj (od leta 2003 do danes smo izvedli štiri programe UŽU - BIPS in pet programov UŽU - MI) želimo pri oblikovanju skupin spodbuditi vse izvajalce programa UŽU, ki se morda srečujejo s podobnimi težavami pri motiviranju in pridobivanju udeležencev v program. Želimo vam veliko uspeha in veselja pri izvajanju programov UŽU, kajti pomembno se je zavedati, da smo prav ljudje tisti, ki oblikujemo različne izobraževalne programe, predvsem pa okolje in soljudi.

Polona Tratar (polona.tratar@ric-nm.si), RIC Novo mesto

Na poti do znanja

Pravilna izbira kadra je že pol poti do uspeha podjetja

Danes je pri iskanju zaposlitve potrebno imeti dobro izdelan sistem trženja samega sebe. Nič več ni dovolj le to, da napišemo prošnjo z osebnimi podatki. V njej moramo poudariti naše prednosti, praktične izkušnje, priporočila in izpostaviti dejstvo, zakaj smo ravno mi najboljši kandidat za prosto delovno mesto. Največkrat je za izbiro zadolžen kadrovik, pri zadnjih odločitvah pa je prisoten tudi odgovoren v podjetju. Res je, da vse pogosteje

za odločitev izberemo agencijo, saj nam je tako prihranjen čas. Tokrat se bomo osredotočili predvsem na kadrovice, zaposlene v podjetju, ki išče nove delavce.

Oglejmo si **naloge kadrovika**. Razdelimo jih lahko v operativna dela in strateški vidik. **Operativna dela** obsegajo tradicionalne naloge, kamor sodijo zaposlovanje, izbira kadrov, nameščanje, premeščanje, usposabljanje, odpuščanje, ocenjevanje, nagrajevanje ter planiranje kadrovskih virov. Vse naštete naloge so zajete v pojmu *upravljanje s človeškimi viri (human resource management)*. Pod **strateški vidik** štejemo naloge, ki se nanašajo na načrtovanje, vodenje, izobraževanje oz. usposabljanje, spremljanje kadrov ter osebni razvoj zaposlenih. Te naloge lahko zajamemo s pojmom *razvoj človeških virov (human resource development)*.

V nekaterih manjših podjetjih kadrovske službe nimajo in sodelujejo z zunanjimi sodelavci; če pa že, je zaposlen le eden, ki prevzema vse naloge. V večjih podjetjih je v oddelku kadrovske službe več zaposlenih in so naloge porazdeljene. V grobem lahko opredelimo dve vrsti kadrovskih strokovnjakov, kadrovskega generalista in kadrovskega specialista. **Kadrovski generalist** je na kadrovskega področju široko izobražen in je v grobem seznanjen z vsem, kar se nanaša na kadrovske vire, medtem ko je **kadrovski specialist** usmerjen na opravljanje posameznih nalog znotraj kadrovske službe, na primer specialist za izobraževanje, za odnose med zaposlenimi itd. Specialisti so značilni predvsem za večja podjetja, saj je zaradi večjega števila zaposlenih nemogoče, da bi kadrovske naloge v celoti opravljal generalist. Ta je torej bolj primeren za opravljanje del v manjših podjetjih.

Tokrat se bomo bolj posvetili **postopku izbire kadra**. Preden se organizacija odloči za zaposlovanje novih kadrov, naj bi **preučila cilje in potrebe organizacije** ter pregledala načrt človeških virov. Primerne delavce za prosto delavno mesto lahko iščejo interno, znotraj podjetja, ali pa na podlagi razpisa k sodelovanju povabijo zunanje kandidate. V nadaljevanju se naloge nanašajo na **pripravo in objavo informacij o prostih delovnih mestih**. Informacije naj bi bile kratke in zgoščene; posredujejo naj natančen opis delovnega mesta in njegovih zahtev, pritegnejo naj čim več potencialnih kandidatov ter dajejo ugodno podobo podjetja, ki se nanaša na njegovo poslovno uspešnost in ravnanje z zaposlenimi. Na podlagi prejetih prošenj (do razpisanega roka) kadrovnik skrbno in natančno preuči informacije o prosilcu, primerja informacije o prosilcu in zahteve za delo. Po pregledu prošenj na ustrezne odgovori z vabilom na razgovor. Po zakonu je potrebno odgovoriti tudi na neustrezne prošnje. Iz lastnih izkušenj pa lahko zapišem, da je le malo takih podjetij, ki se tega tudi držijo.

Celoten članek in ostale novice si lahko preberete na <http://www.edupool.net/znanje/znanje.htm>.

Alenka Loboda (alenka.loboda@edupool.si), Edupool

PRIPRAVLJAMO

Andragoški center Slovenije

Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje

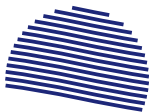
Ko smo bili majhni smo se učili novih veščin z radostjo in žarom. Imeli smo veliko energije in potrebne prizadevnosti. V obdobju šolanja je radost nadomestilo predvsem prizadevanje za ocene. Pri nekaterih se je zato razvil odpor, pri drugih pa celo strah pred učenjem. Zato se dogaja, da se učenci ne lotijo niti tistega, kar bi res radi znali, ali ne najdejo poguma in moči, da bi poskusili znova.

Življenje pa nam pogosto pripravi tudi presenečenja. Zahteva, da zamenjamo področje dela ali celo spremenimo poklic. Ob tem ni toliko pomembno, kaj se je zgodilo. Dobro pa je, da zberemo moč za ustvarjalno prihodnost.

Si želite ponovno odkriti radost in jo v obilju podariti tudi tistim, ki jih učite? Si želite ponovno najti skrite zaklade? Poti odkrivanja radosti in potencialov bo na petkovem srečanju, ki smo ga poimenovali *Veščine NLP Coachinga pri učenju in poučevanju*, z vami raziskovala *Zlata Luštrek*, NLP trener in mojster, voditeljica tovrstnih delavnic. Srečanje, ki bo trajalo dobro uro, bo **16. decembra 2005 ob 9. uri** v sejni sobi Andragoškega centra Slovenije, Šmartinska 134 a, v Ljubljani.

Prosimo vas, da udeležbo na srečanju **potrdite najkasneje do srede, 14. decembra 2005**, Zdenki Birman Forjanič (tel. 01 5842 571, lahko pa tudi faksu 01 5842 550).

Zdenka Birman Forjanič
(zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

Vabilo na delavnico

Zakaj je pri trženju izobraževalnih storitev tako pomemben osebni nastop?

Se občasno znajdete v situacijah, ko morate nagovoriti skupino strank ali naročnikov izobraževanja? Želite biti pri svojem nastopu sproščeni, informativni in predvsem

prepričljivi? Bi radi izvedeli, kako se pripraviti na nastop in katere tehnične pripomočke za to izbrati? Se strinjate, da vaja dela mojstra in da bi vi osebno najbolj napredovali z vajami nastopanja?

Delavnica je namenjena vsem tistim zaposlenim v izobraževalnih organizacijah, ki informirate potencialne udeležence izobraževanj na obiskih pri strankah ter pridobivate nove naročnike izobraževanj s pomočjo predstavitev programov manjšim skupinam.

Udeleženci boste dobili potrebna znanja in veščine za bolj poglobljen osebni pristop v pogovoru z naročniki in strankami. Spoznali boste učinkovite, praktično preverjene tehnike poglobljenih prodajnih pogovorov s strankam in se seznanili s tem, kakšne so učinkovite, kratke predstavitve.

Skupaj bomo izvedli več primerov pogovorov z naročniki izobraževanj v obliki igre vlog, jih posneli z video kamero ter nekaj pogovorov analizirali. Ugotovili bomo, kakšen je najbolj primeren prostor in razpored sedežev za udeležence, zakaj je pomembna časovna razporeditev predstavitve in kakšna je najbolj ustrezna struktura nastopa. Praktično bomo preskusili tudi prednosti in pomanjkljivosti nekaterih tehničnih pripomočkov za predstavitve, kot so tabla s papirji, grafoskop in LCD projektor. Simulirali in vadili bomo nekaj primerov predstavitev predlogov izobraževanj pred potencialnimi naročniki, prostovoljce posneli na video kamero in izbrali najboljše vidike posnetih pogovorov ter pomanjkljivosti.

Z vami bo *Stanislav Papež*, univ. dipl. psiholog, zunanji sodelavec Andragoškega centra Slovenije, ki že vrsto let uspešno izvaja različne delavnice na temo trženja, s katerimi želi izboljšati predvsem konkurenčno sposobnost podjetja.

Vabimo vas torej, da se nam pridružite na delavnici, ki bo **20. decembra 2005 med 9. in 16. uro** v prostorih Andragoškega centra RS, Šmartinska 134a, Ljubljana.

Kotizacija za enodnevno delavnico je **25.000 SIT** (+ DDV) in vključuje: honorar predavatelja, učno gradivo, snemanje z video kamero, kavo, osvežilne napitke, drobno pecivo in potrdila o udeležbi na seminarju.

Izpolnjeno prijavnico, ki jo najdete na spletni strani <http://izobrazevanje.acs.si/prijavnica/>, pošljite čim prej, **najkasneje** pa do **srede, 14. decembra 2005**. Na podlagi vaših prijav bomo oblikovali skupino, v kateri bo največ 18 udeležencev.

Za vse dodatne informacije lahko pokličete Zdenko Birman Forjanič (tel. 01 5842 571).

Zdenka Birman Forjanič
(zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Bralcem Novičk sporočamo, da bo knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek od 10. - 12. ure ter v ponedeljek in četrtek od 14. - 16. ure. Vabljeni!

WILKINSON, David, 1970-

Using research instruments : a guide for researchers / David Wilkinson and Peter Birmingham. - London ; New York : RoutledgeFalmer, cop. 2003. - XIV, 175 str. : ilustr. ; 25 cm

ZEUS, Perry

The coaching at work toolkit : a complete guide to techniques and practices / Perry Zeus and Suzanne Skiffington. - Repr. 2005. - Sydney ; New York : McGraw-Hill, 2005, cop. 2002. - XVI, 336 str. : ilustr. ; 24 cm

ZEUS, Perry

The complete guide to coaching at work / Perry Zeus and Suzanne Skiffington. - Sydney ; New York : McGraw-Hill, 2000. - XVII, 259 str. : ilustr. ; 24 cm

ZGAGA, Pavel

Bolonjski proces : oblikovanje skupnega evropskega visokošolskega prostora / Pavel Zgaga. - Ljubljana : Pedagoška fakulteta, Center za študij edukacijskih strategij, 2004 (Ljubljana : Littera picta). - 363 str. ; 24 cm. - (Obrazi edukacije)

ZGODNJE opismenjevanje - opismenjevanje od vrtca do univerze / (urednika tematskega dela: Metod Resman, Zdenko Medveš) ; prevod povzetkov v angleščino Mojca Demšar). - Posebna izd. - Ljubljana : Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije, 2005 (Ljubljana : Littera picta). - 222 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Sodobna pedagogika, ISSN 0038-0474 ; letn. 56 (122), 2005)

BARCKLEY, Stephen George, 1950-

Quality teaching in a culture of coaching / Stephen G. Barkley ; Terri Bianco, contributing editor. - Lanham (Maryland) : ScarecrowEducation, cop. 2005. - XIII, 205 str. : ilustr. ; 23 cm

BARTRAM, Sharon

Analiza potreb po usposabljanju : priročnik za analiziranje potreb po usposabljanju, izbiranje strategij usposabljanje in razvijanje planov usposabljanja / Sharon Bartram in Brenda Gibson ; prevod in priredba Smeri, (Eleonora Gladež, Ana Pavše, Liljana Toplak). - Ljubljana : Video center, 2003. - 1 mapa (188 str.) : tabele ; 32 cm. Prevod dela: Training needs analysis.

BARTRAM, Sharon

Evalviranje usposabljanja : pripomoček za merjenje rezultatov in učinkov usposabljanja na ljudi, oddelke in podjetje / Sharon Bartram in Brenda Gibson ; (prevod in priredba Eleonora Gladež, Ana Pavše, Liljana Toplak). - Ljubljana : Video center, 2003. - 1 mapa (138 str.) : ilustr. ; 32 cm. Prevod dela: Evaluating training

BENCH, Marcia

Career coaching : an insider's guide : study guide for independent career coaches / Marcia Bench. - Lake Havasu City (Arizona) : High Flight Press, cop. 2004. - 200 str. ; 28 cm

CLUTTERBUCK, David

Making coaching work : creating a coaching culture / David Clutterbuck and David Megginson. - London : Chartered Institute of Personnel and Development = CIPD, cop. 2005. - XII, 180 str. ; 25 cm

COATES, Julie

The successful brochure manual for seminars and conferences / by Julie Coates and Paul Franklin. - Manhattan (Kansas) : Learning Resources Network = LERN, cop. 1999. - 1 mapa (161 str.) : ilustr. ; 29 cm. - (Research report ; no. 02-387)

DRAVES, William August, 1949-

How to measure and improve the financial success of recreation programs / (author William A. Draves). - Manhattan (Kansas) : Learning Resources Network = LERN, cop. 1996. - 40 str. : ilustr. ; 28 cm. - (Research report ; no. 02-883)

DRAVES, William August, 1949-

Learning on the net / William A. Draves. - River Falls (Wisconsin) : Learning Resources Network = LERN, cop. 2001. - 177 str. : ilustr. ; 22 cm

DRAVES, William August, 1949-

Pricing seminars and conferences / by William A. Draves. - Manhattan (Kansas) : Learning Resources Network = LERN, cop. 1989. - 36 str. : ilustr. ; 28 cm. - (Research report ; no. 77)

Peter Monetti (knjiznica@acs.si), ACS

Programoteka

javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle

www.acs.si/programoteka

Objavljamo javnoveljavne izobraževalne programe, ki so

* oblikovani izključno za odrasle

* na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

17. - 23. 10. 2005

Deset let za *Slovenijo*, učečo se deželo

<http://tvu.acs.si>

<http://izobrazevanje.acs.si>

IZOBRAŽEVALNA PONUDBA ACS

Objavljamo izobraževalne programe, ki jih za izobraževalce odraslih izvajamo v šolskem letu 2005/2006

- izobraževalni programi •
- strokovna, informativna in
- izobraževalna srečanja •
- aktualna izobraževanja ACS

Na vaša vprašanja odgovorjamo v Forumu na spletni strani <http://izobrazevanje.acs.si/forum>

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH V SLOVENIJI IZVAJALCI IN PROGRAMI 2005/2006

pregled več tisoč izobraževalnih programov in številnih organizacij po vsej Sloveniji

- Na spletni strani: www.acs.si/pregled

na spletni strani **www.acs.si**

* za tiste, ki se želite izobraževati

* in za tiste, ki sami izobražujete

svetovalni kotiček ACS

